

ΤΙΤΛΟΥΣ ΠΟΥ ΣΗΜΑΔΕΨΑΝ ΤΗΝ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΤΗΣ ΧΡΟΝΙΑΣ ΠΟΥ ΦΕΥΓΕΙ.

Media: LIFO Page: 17-18,20,22,24,26 Published at: 15-12-2022
Author: Surface: 6429.39 cm² Circulation: 0
Subjects:

25
ΤΑ
ΚΟΡΥΦΑΙΑ
ΒΙΒΛΙΑ
ΤΗΣ
ΧΡΟΝΙΑΣ

ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΒΙΒΛΙΟ & ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΤΗΣ
ΧΡΟΝΙΑΣ

Η LIFO ΕΠΙΛΕΓΕΙ ΤΟΥΣ
ΤΙΤΛΟΥΣ ΠΟΥ ΣΗΜΑΔΕΨΑΝ
ΤΗΝ ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΤΗΣ
ΧΡΟΝΙΑΣ ΠΟΥ ΦΕΥΓΕΙ.

15.12.22 - LIFO 17

ΒΙΣΤ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΙΝΑ ΜΑΝΔΗΛΑΡΑ

ΦΙΟΝΤΟΡ
ΝΤΟΣΤΟΓΙΕΦΣΚΙ,
ΕΦΗΒΟΣ
ΜΤΦ. ΕΛΕΝΗ
ΜΠΑΚΟΠΟΥΛΟΥ, ΑΓΡΑ

Μπορεί να μην είναι από τα πολυαναγνωρισμένα μυθιστορήματα του Φιόντορ Ντοστογιέφσκι, αλλά οίγουρα είναι από τα πλέον κείμενα και τολμούμε να πούμε ίσως το πιο απελευθερωμένο εκφραστικά και νοηματικά. Και αυτό γιατί μέσω του κεντρικού του ήρωα, του απροσάρμοστου Αρκάντι Μακάροβιτς Ντολγκορούκι, με το εφηβικό ταμπεραμέντο και τη μανία να πετύχει πάση θυσία στη ζωή και τον έρωτα, ο Ρώσος συγγραφέας βρίσκει τρόπο να εκφράσει τις πιο ακραίες, μύχιες σκέψεις του. Ο ήρωάς του, ως συνήθως, δεν βρίσκεται στην πιο φωτεινή πλευρά του φεγγαρισμού αλλά τολμά να ονειρεύεται από τη θέση της ακραίας του φτώχειας –αυτός, ένας ανέστιος ορφανός που όλοι τον αποδιώχνουν– ότι μπορεί να γίνει ένας πλούσιος Ρόθτσιλντ. Μέσα από αυτή την ακροβασία μεταξύ ονείρου και οδυνηρής πραγματικότητας, μέσα από τις τραγικές μεταπτώσεις της ζωής του αντιπατικού του πρωταγωνιστή ο Ντοστογιέφσκι βρίσκει πολλαπλές αφορμές να ξεδιπλώσει όλα τα μυστικά της τέχνης του. Γραμμένο το 1875, δηλαδή λίγο πριν από τους *Αδελφούς Καραμάζοφ*, ο *Έφηβος* δείχνει να προοικονομεί τον ανθρωπότυπο του επαναστατημένου Αλιόσα που θα δούμε να πρωταγωνιστεί στο επόμενο μυθιστόρημά του, ενώ ταυτόχρονα φέρει έντονα εντός του τους επιβλητικούς χαρακτήρες που συναντάμε στα προηγούμενα ντοστογιεφσκιικά μυθιστορήματα, τη δύναμη του κακού αλλά και του γοητευτικού Σταυρόγκιν, που εδώ βρίσκουμε στον Βεροίλοφ, και τις μύχιες αρετές του καλοκάθαρου προσκυνητή, μιας γερωνικής εκδοχής του πρίγκιπα Μίσιαν, που συναντάμε στο πρόσωπο του θετού πατέρα του Ντολγκορούκι, Μακάρ Ιβάνοβιτς. Η κυκλοφορία του σε νέα, εμβληματική μετάφραση από την Ελένη Μπακοπούλου και σε μια άκρως καλαίσθητη έκδοση καθιστά αναμφίβολα τον *Έφηβο* εκδοτικό γεγονός της χρονιάς.

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ

BEST

ΚΟΡΜΑΚ ΜΑΚΑΡΘΙ, ΕΠΙΒΑΤΗΣ & STELLA MARIS
ΜΤΦΡ. ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΥΡΙΑΖΗΣ, GUTENBERG

Το πολυαναμενόμενο εκδοτικό γεγονός της χρονιάς φαίνεται να δικαιώσει τις προσδοκίες, καθώς ο Κόρμακ Μακάρθι επιβεβαίωσε περίτρανα τον τίτλο του σπουδαιότερου ίσως Αμερικανού μυθιστοριογράφου. Με το δίπτυχο έργο του, αποτελούμενο από τον *Επιβάτη* και το *Stella Maris* (αμφότερα έτυχαν της ωραίας μεταφραστικής φροντίδας του Γιώργου Κυριαζή), κατέθεσε ένα βιβλίο για όλα τα αδιέξοδα του σύγχρονου κόσμου, για δυο μοναχικά ερωτευμένα αδελφία, τα οποία απειλεί όχι μόνο όλος ο πολιτισμός αλλά και το κοινωνικό κατεστημένο που δεν είναι ικανό να χωρέσει την απροσάρμοστη ευφροσύνη τους. Η ανάγκη του μελαγχολικού ιππότη ή, αλλιώς, δότη και πρώην οδηγού σε αγώνες ταχύτητας Μπομπ Γουέστερ να βρει τι συμβαίνει με το μυστήριο ενός ναυαγίου τον φέρνει αντιμέτωπο με μια σειρά από απώλειες αλλά και με τις μνήμες από τον χαμό της αγαπημένης του αδελφής Αλίσια ή Άλις, η οποία αυτοκτόνησε προτού καν προλάβει να χαρεί την επικίνδυνη ενηλικίωσή της. Όλα αυτά περιγράφονται με τον καιρίο τρόπο του Μακάρθι ως επερχόμενες βιβλικές λαίλαπες ή ως οριακά ενστατανέ στο ανέφελο επηλυί της ύπαρξης, από το οποίο προφανώς πάσχει ο μελαγχολικός πρωταγωνιστής του *Επιβάτη* (διόλου τυχαίες οι αναφορές στον Σαίξπηρ). Αν, λοιπόν, στον *Επιβάτη* η οπτική είναι αυτή του άνδρα πρωταγωνιστή, στο *Stella Maris* είναι αυτή της Αλίσια, όπου λύνονται πολλά από τα μυστήρια που μένουν ανοιχτά στο πρώτο βιβλίο. Εξαιρετική, για μια ακόμα φορά, η ποιητική γλώσσα και οι οτακάτιο διάλογοι που εναλλάσσονται στην αφήγηση, χαρίζοντας στον Μακάρθι τα σκήπτρα του μεγάλου μυθιστοριογράφου και ψυχογράφου της εποχής μας.

ΜΠΕΝΧΑΜΙΝ ΛΑΜΠΑΤΟΥΤ, ΟΤΑΝ ΠΑΥΟΥΜΕ ΝΑ ΚΑΤΑΛΑΒΑΙΝΟΥΜΕ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ
ΜΤΦΡ. ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΒΑΣΙΛΑΚΟΥ, ΔΩΜΑ

Το δικό μου αγαπημένο βιβλίο της χρονιάς δεν θυμίζει τίποτε απ' όλα όσα έχω διαβάσει μέχρι τώρα. Μοναδικό στο είδος του και τις περιγραφές, καταφέρνει να ενώσει δύο φαινομενικά αντίθετους κόσμους, την επιστήμη και την τέχνη, μέσα από την πιο ακραία ρομαντική έκφραση, που έχει να κάνει με την αρχή της δημιουργίας. Γνωρίζοντας σε βάθος το αντικείμενό του και καταφέρνοντας να ακροβατήσει με τρομακτική δεινότητα μεταξύ εξισώσεων και εικαστικών λεπτομερειών, ο Χιλιάνος συγγραφέας μοιάζει να μπαίνει με ακρίβεια στο μυαλό διάσημων επιστημόνων και να μας λέει με ενάργεια και μπόλικο θάρρος ότι η τρέλα τους και ο δημιουργικός τους οίστρος τους κάνει να μοιάζουν με καλλιτέχνες. Άλλωστε η δύναμη που έφτιαξε το σύμπαν, όπως αποδεικνυε κάποτε το *De rerum natura* του Λουκρήτιου, ξεπερνά τις λογικές εξηγήσεις και συγγενεύει με την ποίηση. Ενίοτε μάλιστα μοιάζει να είναι τρομακτική, αφού αγίζει όχι μόνο το βάθος αλλά και τα σκοτάδια της ανθρωπίνης ύπαρξης, αποδεικνύοντας ότι ο άνθρωπος είναι ο μόνος ικανός και για το καλό και για την καταστροφή. Το βιβλίο προσπαθεί να καταδείξει πως κορυφαίοι φυσικοί και εφευρέτες, από τον Αϊνστάιν και τον Χάμπερ έως τον Χάινριχ Γκερντίνγκερ και τον Σρέντινγκερ, προσπάθησαν να εξηγήσουν τα μυστικά του κόσμου, αλλά οι ανακαλύψεις τους πολλές φορές έγιναν η αφορμή για μαζικά εγκλήματα. Η πιο απτή απόδειξη είναι η κατάσταση στην οποία βρίσκεται σήμερα ο πλανήτης, του οποίου ο πιο ευφύης και τρομακτικός κάτοικος είναι ο ίδιος ο άνθρωπος. Αναμφίβολα το βιβλίο της χρονιάς.

ΓΚΡΕΓΚΟΡΙ ΝΤΕΪΒΙΝΤ ΡΟΜΠΕΡΤΣ, ΣΑΝΤΑΡΑΜ
ΜΤΦΡ. ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΜΟΥΜΑ, ΚΥΨΕΛΗ

Παρότι φτάνει τις χίλιες περίπου σελίδες, το *Σανταράμ* διαβάζεται κυριολεκτικά απνευστί, αφού πρόκειται για μία από τις πιο συναρπαστικές ιστορίες που συνδυάζουν το αστυνομικό με το παράλογο μυθιστόρημα, την ποίηση των μπίτνικ με τη φρίκη του πολέμου. Άλλωστε δυσκολεύεται να σκεφτείς ότι τα περισσότερα από αυτά τα περιστατικά τα είχε ζήσει όντως ο απίστευτος Γκρέγκορι Ντέιβιντ Ρόμπερτς, ο οποίος γεννήθηκε στη Μελβούρνη, γαλουχήθηκε με τις ιδέες του αναρχισμού και ηγήθηκε του φοιτητικού κινήματος της περιοχής του. Την πολιτάρχη δεκαετία του '70, αφού πήρε διαζύγιο και έμπλεξε με τις ουσίες, άρχισε τις ένοπλες ληστείες, αποκτώντας ωστόσο τη φήμη του ευγενούς ληστή: φυλακίστηκε, δραπετεύσε, το έσκασε για τη Βομβάη, όπου δημιούργησε ένα αυτοσχέδιο ιατρείο και έπαιξε σε ταινίες του Χόλιγουντ, δούλεψε για τη μαφία, πολέμησε στο Αφγανιστάν, συμπορεύτηκε με τους Μουτζαχεντίν και μέσα σε όλα αυτά βρήκε χρόνο για να γράψει αριστουργηματικά βιβλία, όπως αυτό, αλλά και να διαβάσει θεωρία και φιλοσοφία. Εξάλλου μερικοί άνθρωποι είναι «μεγαλύτεροι από τη ζωή», όπως λένε οι αγγλόφωνοι, και ευτυχώς έχουν προλάβει να αφήσουν το στίγμα τους σε συναρπαστικές σελίδες. Το βιβλίο ενέπνευσε και τη σειρά που προβάλλεται από το Apple TV.

ΧΑΪΝΡΙΧ ΦΟΝ ΚΛΑΪΣΤ, ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ
ΜΤΦΡ. ΘΟΔΩΡΗΣ ΔΑΣΚΑΡΟΛΗΣ, ΑΝΤΙΠΟΔΕΣ

Ένας αντάρτης της αριστοκρατίας, του πνεύματος, ένας σπουδαίος μετρ των μορφών της αφήγησης, ένας ρομαντικός με σκοτεινούς μοντέρνους τρόπους: όπως και να χαρακτηρίσεις το άκρως ευρηματικό πνεύμα του Χάινριχ φον Κλάιστ, το σίγουρο είναι ότι λάμπει ακόμα. Η συλλογή με μερικά από τα πιο εμβληματικά διηγήματά του με τον ομώνυμο τίτλο από τους Αντίποδες (κάποια από αυτά είχαν κυκλοφορήσει παλιότερα από την Άγρα με τον τίτλο *4 Νουβέλες*) είναι η απτή απόδειξη της μεγάλης τέχνης του σπουδαίου Κλάιστ που έφυγε μεν νωρίς από τη ζωή, αλλά πρόλαβε να μας αφήσει μερικά πραγματικά διαμάντια. Οι διαρκείς ανατροπές, η διαμετρικά αντίθετη συνθήκη μεταξύ του φαίνεσθαι και του είναι και η βαθιά υπαρξιακή ειρωνεία μαζί με τις καινοφανείς εκφραστικές μεθόδους χαρίζουν στον σπουδαίο αυτό Πρώσο δικαιωματικά μια θέση στην κορυφή. Στον *Σεισμό στη Χιλή* ο Κλάιστ, ορμωμένος από τον σεισμό που κατέστρεψε τη Χιλή το 1647, δημιουργεί ένα σπουδαίο διήγημα για την έννοια της δικαιοσύνης που τότε καταδικάζε αυτόματα τον έρωτα και αναδείκνυε την υποκρισία των κοινωνικών σχέσεων - χαρακτηριστικό είναι το παράδειγμα του μοιραίου ζευγαριού του Χερώνυμο και της Ποζέφα με το συγκλονιστικό τέλος: μπορεί να γλιτώσει από τη φυσική καταστροφή αλλά όχι από το λινοτόριμα. Στη *Μαρκισία του Ο* με τον πλέον εκλεπτυσμένο τρόπο ο Κλάιστ δείχνει τα ηθικά διλήμματα της ηρωίδας του, η οποία έχει υποστεί βιασμό, αλλά σκέφτεται τις συνέπειες που θα έχει για την ίδια η δημοσιοποίησή του, το κοινωνικό σκάνδαλο και τη ρήξη με την οικογένεια. Ένα άκρως επίκαιρο διήγημα με όλα όσα έρχονται στο φως τελευταία, τα οποία ανέδειξε η αριστουργηματική πένα του Κλάιστ στις αρχές του δέκατου ένατου αιώνα, που λέει πολλά για τη βαρβαρότητα εν έτει 2022.

FICTION

**ΜΑΞ ΜΠΛΕΧΕΡ,
ΕΠΟΥΛΩΜΕΝΕΣ ΚΑΡΔΙΕΣ**
ΜΤΦΡ. ΒΙΚΤΩΡ ΙΒΑΝΟΒΙΤΣ, ΛΟΓΓΙΑ

Ένας σπουδαίος συγγραφέας που έμελλε να φύγει νωρίς από φυματίωση των οστών, αλλά πρόλαβε να ενσωματώσει την ακραία εμπειρία του από ένα πάσχον σώμα σε ένα υψηλής αισθητικής έργο που δικαίως οι κριτικοί τοποθετούν δίπλα στο *Μαγικό Βουνό* του Τόμας Μαν. Η σύμπτωση δεν είναι διόλου τυχαία, αφού τα σανατόρια είναι οι τόποι όπου αναγκαστικά κινήθηκε ο συγγραφέας, τα μετέπλασε όμως σε τόπους μεταξύ του ονείρου και της πραγματικότητας, της λεκτικής μεταφοράς και της πιο ακραίας ποιητικής φαντασίας. Και όλα αυτά σε αντίθεση με την οδύνηρή πραγματικότητα του αληθινού πόνου, αυτό το «απουθενά» με το οποίο περιέγραφε τον ου-τόπο, όπου ο ασθενής βιώνει την ακραία υποκειμενικότητά του. Ο Ρουμάνος συγγραφέας έφυγε από τη ζωή το 1938, λίγο πριν σαρώσει την Ευρώπη η ναζιστική λαίλαπα που αφάνισε το εβραϊκό στοιχείο και μαζί την προοπτική μιας φωτεινής ελπίδας, η οποία, ωστόσο, διαφαίνεται στα όμορφα, λεπτοκεντημένα βιβλία του. Αν λοιπόν στο πρώτο βιβλίο, που ήταν τα *Περιστατικά στο εργοστάσιο εσωπραγματικό* και πρωταγωνιστούσε το alter ego του συγγραφέα, ο επίσης ασθενής Εμμανουήλ, το παράλογο και το ασήμαντο γίνονται «τυραννικά αξιώματα», όπως πολύ καιρία τόνιζε ο Κώστας Βραχνός στο καταποτιστικό του επίμετρο, εδώ η επιδείνωση της κατάστασής του αθηνάιτη συγγραφέα σε διαμετρική αντίθεση με τη χαρά της ζωής και του έρωτα, την οποία αναδεικνύει ενώ είναι ασφυκτικά χτισμένος σε γύψο! Οι *Επουλωμένες Καρδιές* είναι η ιδανική συνέχεια του πρώτου μέρους του έργου ενός άκρως στοχαστικού και φιλοσοφημένου συγγραφέα, που διόλου τυχαία αλληλογραφούσε με τον Μάρτιν Χάιντεγκερ, ενώ έχαιρε της εκτίμησής του κύκλου των σουρεαλιστών καλλιτεχνών και πεζογράφων.

**ΟΛΓΚΑ ΤΟΚΑΡΤΣΟΥΚ,
ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ ΤΟΥ ΙΑΚΩΒ**
ΜΤΦΡ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ Δ. ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ, ΚΑΣΤΑΝΙΩΤΗΣ

Μια συγγραφέας που δεν θέλει πια συστάσεις, αφού το Νόμπελ έκανε ευρέως γνωστή τη γραφή της, που αποτυπώνει όλο τον μυστικισμό, τη μεταφορική δεινότητα και τη λογοτεχνική παράδοση της Κεντρικής Ευρώπης αλλά και της πατρίδας της μέσα από μια άκρως μοντέρνα γραφή που φέρει αποκλειστικά τη δική της σφραγίδα. Ποιητικοί τρόποι, stream of consciousness, υφολογικά ευρήματα και μια μοναδική ποίηση χαρακτηρίζουν αυτή την ατελείωτη περιπλάνηση στις αρχές της γραφής και της ύπαρξης που εκφράζουν τα *Βιβλία του Ιακώβ*, όπου η εσωτερική αναζήτηση της Τοκάρτσουκ συνδέεται άμεσα με το ταξίδι και τις περιπέτειες του εβραϊκού παράγοντα στην Ανατολική Ευρώπη. Όπως έγραφε χαρακτηριστικά στην κριτική της η «Guardian», πρόκειται για ένα βιβλίο «πληθωρικό, πλημμυρισμένο από την ανθρώπινη παρουσία, όπως ένας πίνακας του Μπρέγκελ, που αποτελεί σημείο αναφοράς». Είναι επίσης το έργο που τα μέλη της Ακαδημίας του βραβείου Νόμπελ, σύμφωνα με το σκεπτικό της βράβευσής, θεωρούν το «magnus opus της, όπου η συγγραφέας εξεικονίζει ένα πραγματικό πρόσωπο, έναν μυστικιστή και οσεχταριστή ηγέτη του δέκατου όγδοου αιώνα. Το έργο μάς προσφέρει επίσης μια ιδιαίτερως πλούσια επισκόπηση σχεδόν για κάθε απολιθωμένο κεφάλαιο της ευρωπαϊκής ιστορίας». Μέσα από την περιπλάνηση της Τοκάρτσουκ ο αναγνώστης έχει την ευκαιρία να περιηγηθεί στους χαρακτηριστικούς σταθμούς της εβραϊκής ιστορίας, σε αριστοκρατικά αρχοντικά, καθολικά προεσβυτέρια και εβραϊκά σπιτικά οικογενειών που προσεύχονται βυθισμένες στη μελέτη των Γραφών, πάντα με τη ματιά της κορυφαίας μυθιστοριογράφου που έχει μετατρέψει την έννοια του ταξιδιού σε χαρακτηριστική της σφραγίδα και οντολογικό άξονα των βιβλίων της.

ΜΙΣΣΕΛ ΟΥΕΛΜΠΕΚ, ΕΚΜΗΑΕΝΙΣΗ
ΜΤΦΡ. ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΡΑΜΠΕΛΑΣ,
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ

Από τον τίτλο και μόνο είναι προφανές ότι με αυτό το βιβλίο ο Μισέλ Ουελμπέκ μηδενίζει το κοντέρ και ξεχνάει οτιδήποτε είχε καταθέσει μέχρι τώρα: τον απόλυτο κυνισμό του, τη σαρωτική λαίλαπα της ειρωνείας που αμφισβητούσε όλα τα θεωρητικά στεγανά, την αμφισβήτηση των αξιών που έμπαιναν όλες στο υπαρξιακό του κόσμο. Εν προκειμένω, παρότι εξακολουθεί να είναι ο γνωστός σκεπτικιστής ειδικά ως προς τον μεσοαστικό και τρυφλό τρόπο ζωής που διάγει ο πρωταγωνιστής του, αποφασίζει, μπροστά στη θέα του θανάτου και αναλογιζόμενος τι σημάει τελευτή, να εξανθρωπίσει τον εσωτερικό του κόσμο. Ο Πολ Ρεζόν, ένα κλείσιμο του ματιού στον αναγνώστη με σαφείς φιλοσοφικές υποδηλώσεις, είναι ο πετυχημένος σύμβουλος του υπουργού Οικονομικών της Γαλλίας, που όμως έχει έναν γάμο υπό κατάρρευση και έναν άρρωστο πατέρα που η ανάληψη κοινωνική πολιτική έχει «πετάξει» σε έναν απρόσωπο οίκο ευημερίας. Ανατρέποντας όλα τα δεδομένα και με άξονα τη δύναμη της αγάπης, την οποία διδάσκει παρεμπιπτόντως η χριστιανή αδελφή του Ρεζόν, ο ήρωας του Ουελμπέκ νιώθει πως στη ζωή δεν τρέχουν όλα σε ασυνάρτητους ρυθμούς, όπως μας δείχνουν οι κανόνες της πολιτικής και η τρομακτική τεχνολογική πρόοδος, αλλά μπορεί να είναι και βραδείας καύσης, όπως ο ουσιαστικός χρόνος που μπορούμε να αφιερώνουμε στους ανθρώπους τους οποίους αγαπάμε. Και η αγάπη είναι το κλειδί που ξεκλειδώνει τα μυστικά αυτού του βιβλίου. Ένα άκρως σημαντικό βιβλίο, που δίνει τροφή για σκέψη και καθιστά όχι μόνο τον Ουελμπέκ τρυφερό αλλά και εμάς τυχερούς που απολαμβάνουμε ένα ακόμα βιβλίο από τον καλύτερο, ίσως, συγγραφέα της Ευρώπης.

**BEST
FICTION**

ΚΟΛΣΟΝ ΓΟΥΑΪΤΧΕΝΤ, ΜΠΕΡΔΕΜΑ ΣΤΟ ΧΑΡΛΕΜ
ΜΤΦ. ΜΥΡΣΙΝΗ ΓΚΑΝΑ, ΙΚΑΡΟΣ

Όλα μοιάζουν να συμβαίνουν τώρα, αλλά ο χρόνος είναι τα επαναστατημένα χρόνια της Νέας Υόρκης, όπου οι Αφροαμερικανοί ακόμα προσπαθούσαν, μάταια όμως, να αναστήσουν τις ελπίδες για μια αυτόνομη ζωή και να ζήσουν το αμερικανικό όνειρο την ίδια στιγμή που γύρω τους μαίνονταν οι συγκρούσεις. Ειδικά η εξέγερση την οποία προκαλεί η δολοφονία ενός νεαρού από αστυνομικό το 1964 φέρνει αυτόματα στον νου τις εξεγέρσεις για τη δολοφονία του Τζορτζ Φλόιντ. Αλλά δεν είναι μόνο το πολυτάραχο σκηνικό ή τα όνειρα που τρέφει ο πρωταγωνιστής Ρέι Κάρνι για την κατάκτηση του αμερικανικού ονείρου ως ιδιοκτήτης ενός καταστήματος επίπλων, το οποίο θέλει να μετατρέψει σε πετυχημένη επιχείρηση που θα του επιτρέψει να φύγει από τη διάσημη 125η οδό και να αφήσει πίσω του τη λούμπεν καταγωγή του και την κατάρτα που τον ήθελε να είναι ο γιος ενός μικροκλέφτη του Χάρλεμ με άδοξο τέλος. Ο Ρέι θέλει να αλλάξει τη ζωή του, αλλά αυτό δεν είναι εύκολο όταν βρίσκει μπροστά του τις οικογενειακές αμαρτίες και την κοινή μοίρα των καταδικασμένων στην αφάνεια Αφροαμερικανών του Χάρλεμ που μοιάζουν να ακολουθούν, σαν σκιές, κάθε του βήμα. Ο ρυθμός της αφήγησης είναι καταϊστικώς, όπως συμβαίνει με τα γεγονότα της δεκαετίας του '60, και οι περιγραφές εξίσου όμορφες με αυτές των υποβλητικών *Αγοριών του Νίκελ* και του *Υπόγειου Σιδηρόδρομου*. Ένα από τα πιο συναρπαστικά βιβλία της χρονιάς που μας πέρασε, τα οποία διαβάζονται με κομμένη την ανάσα από την πρώτη έως την τελευταία σελίδα, καθεμία από τις οποίες δίνει πολύτιμες πληροφορίες για το Χάρλεμ από τη δεκαετία του '60 μέχρι σήμερα.

ΡΟΜΠΕΡΤ ΤΖΟΥΝΣ ΤΖΟΥΝΙΟΡ, ΟΙ ΠΡΟΦΗΤΕΣ
ΜΤΦ. ΡΗΓΟΥΛΑ ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ, ΔΙΟΠΤΡΑ

Κέρδισε τις εντυπώσεις και τις θερμές κριτικές με το καλημέρα, τον έχουν εντάξει ήδη στους καλύτερους πρωτοεμφανιζόμενους σε όλο τον κόσμο, και βέβαια ο Νεοϋορκέζος συγγραφέας και ακτιβιστής δεν κέρδισε τυχαία πολλές υποψηφιότητες: ήταν φιναλίστ για το Εθνικό Αμερικανικό Βραβείο (το περίοπτο National Book Award), το Prix Médicis ξενόγλωσσου μυθιστορήματος όπως και για το Grand Prix de Littérature Américaine. Με τίποτα δεν μπορείς να πιστέψεις ότι πρόκειται για το πρώτο μυθιστόρημα ενός συγγραφέα που έχει δώσει ήδη δείγματα γραφής μέσα από τα άρθρα και τα κείμενά του για έντυπα όπως τα «New York Times», «Paris Review» και «Esseence», ενώ είναι ο ιδρυτής της διαδικτυακής κοινότητας για την κοινωνική δικαιοσύνη Son of Baldwin. Εδώ πραγματικά εντυπωσιάζει με τον βαθύ λυρισμό του, που δικαίως παρομοιάστηκε με αυτόν της Τόνι Μόρισον, τα πολλαπλά υφολογικά παιχνίδια αλλά και τους ουσιαστικούς χαρακτήρες που χτίζει, μιλώντας για την κρίσιμη περίοδο της αμερικανικής δουλείας. Αυτό που κατακτά την προσοχή του αναγνώστη, ωστόσο, δεν είναι μόνο ο τρόπος που εμβαθύνει στον ψυχισμό των πολύπαθων σκλάβων του αμερικανικού Νότου και στους δυο εραστές και πρωταγωνιστές Σάμιουελ και Αιζάια αλλά και στις πολλαπλές εκφάνσεις ενός ρατσισμού που δεν αναφέρεται μόνο στον τρόπο με τον οποίο οι λευκοί αντιμετωπίζουν τους μαύρους αλλά και ο' εκείνον με τον οποίο αντιμετωπίζουν οι ίδιοι οι σκλάβοι ο ένας τον άλλο. Γιατί οι δυο πρωταγωνιστές δεν έχουν να μοιραστούν μόνο την καλύβα που καθαρίζουν και στεγάζει τον παράνομο τους έρωτα αλλά και τον ρατσισμό των δικών τους απέναντι σε δυο άνδρες που τότε απαγορευόταν να αγαπιούνται. Το βιβλίο, επίσης, ξεδιπλώνει άγνωστες στους αναγνώστες λεπτομέρειες για την καθημερινή ζωή των σκλάβων του Μισισιπή, τις αγωνίες και τα αδιέξοδα που αντιμετώπιζαν ακόμα και στο πλαίσιο της δικής τους κοινότητας, τα ήθη και τις συνήθειές τους. Ένα βιβλίο που διαβάζεται με κομμένη την ανάσα από την πρώτη σελίδα έως την τελευταία.

ΜΑΡΓΚΕΡΙΤ ΓΙΟΥΡΣΕΝΑΡ, ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ
ΜΤΦ. ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΤΡΙΓΚΟΣ, ΠΑΤΑΚΗ

Οι πανέμορφες αυτές ιστορίες που είχε αφιερώσει η Γιουρσενάρ στον φίλο της Ανδρέα Εμπεϊρίκο, με τον οποίο είχαν πραγματοποιήσει ένα ταξίδι στη Μαύρη Θάλασσα, απ' όπου εμπνεύστηκε και τα διάσπαρτα στοιχεία που ενοποιούν τις πολιτιστικές διαφοροποιήσεις του μυθικού ανατολικού σύμπαντος το οποίο απλώνεται μπροστά στα μάτια της σαν θησαυρός, είχαν μεταφραστεί πριν από χρόνια από τις εκδόσεις Χατζηνηκολή και είχαν μείνει στο υποσυνείδητό μας για πάντα - τώρα αποδίδονται εκ νέου στα ελληνικά από τον Γιάννη Στρίγκο. Άλλωστε, οι μαγικές αυτές αφηγήσεις δεν έπαψαν ποτέ να εμπνέουν διάσπαρτες εκδόσεις και παραστάσεις, ακόμα και ένα πανέμορφο graphic novel, το *Η Παναγιά η Χελιδονοί*, που εκδόθηκε από την Comixdom Press σε εικονογράφηση Γιώργου Τσιαμάντα. Πρόκειται για ένα από τα πιο μβληματικά έργα της γεννημένης στο Βέλγιο κορυφαίας Γαλλίδας συγγραφέως, η οποία ξεδιπλώνει όλη τη μυθοπλαστική της δεινότητα, την αγάπη της για τις προφορικές ιστορίες της Ανατολής, τον μοναδικό τρόπο που είχε να συνδυάζει αφηγήσεις από τον μακρινό Μεσαίωνα με τις σύγχρονες τέχνες, τη στωική ενατένιση με τον σουρεαλισμό, Σέρβοι πρίγκιπες και βαλκανικές μπαλάντες συναντιούνται έτσι με ινδικά παρμθύμια και με την ιαπωνική παράδοση, ενώ τα θεϊκά στοιχεία της θηλυκότητας και της αρσενικής δύναμης και επιβολής, που τόσο αγαπούσε η ίδια, εναλλάσσονται με ταξίδια στα βάθη των ωκεανών και της ύπαρξης. Υπέροχος και ο φόρος τιμής που αποτίνει η συγγραφέας στη γραφική με το διήγημά της *Η θλίψη του Κορινθίου Μπεγκ* -ο οποίος αγγίζει «τα αντικείμενα που δεν ζωγράφισαν»- που συναντιέται με τα μαγικά λόγια του Βανγκ Φο, ο οποίος δραπετεύει με το καράβι που ζωγραφίζει ο ίδιος, όπως ακριβώς μπορεί κανείς να το σκάσει από στιδήποτε οδυνηρό και απεχθές με οδηγό τον μαγικό λόγο της Γιουρσενάρ - μια μεγάλη παρηγοριά τις δύσκολες μέρες που ζούμε.

BEST FICTION

ANTONIA ΜΠΑΪΑΤ, ΕΜΜΟΝΗ
ΜΤΦ. ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΣΧΙΝΑ, ΠΟΛΙΣ

Είναι σαφές ότι δεν θα μπορούσε να υπάρξει καλύτερη συγκυρία για να επανέλθει αυτό το σπουδαίο βιβλίο στο προσκήνιο: είχε κυκλοφορήσει στα ελληνικά το 2007 με τον τίτλο *Αγνάμωτα Πιάθη*, αλλά προφανώς δεν είχαν γίνει κατανοητές οι προθέσεις του ούτε είχε μεταφραστεί τόσο περίτεχνα όσο το κείμενο που μας καταθέτει σήμερα η Κατερίνα Σχίνα. Το καλό είναι ότι η πολυβραβευμένη συγγραφέας αλλά και θεωρητικός λογοτεχνίας Μπαϊάτ δεν στήνει μόνο ένα καλοφτιαγμένο αφήγημα, που μπορεί να διαβαστεί φαινομενικά ως ερωτικό ή αστυνομικό, αλλά και ένα μυθιστόρημα μέσα στο μυθιστόρημα, όπου δυο ερευνητές της λογοτεχνίας παρακολουθούν δυο ποιητές του δέκατου ένατου αιώνα με τους οποίους ουσιαστικά ταυτίζονται. Ο τίτλος *Εμμόνη* (στα αγγλικά *Possession*) ουσιαστικά αντιστοιχεί στα δαιμόνια του πάθους που καταλαμβάνουν πάντα τους αφοσιωμένους αναγνώστες, οι οποίοι θα μπορούσαν να οριστούν ως εμμονικοί ή μανιακοί, μόνιμοι εραστές του κειμένου και όσων αυτό προκαλεί (δηλαδή έρωτες και κόσμους ολόκληρους). Άλλωστε, η αγάπη της ανάγνωσης δεν απέχει από τον έρωτα, με τους πρωταγωνιστές των βιβλίων να μετατρέπονται σε δυνάμει ήρωες μιας πραγματικότητας που κανείς δεν μπορεί να ξεχωρίσει πότε εξαντλείται στα βιβλία και πότε ενοσρκώνεται στ' αλήθεια, εφόσον ζει για πάντα στο μυαλό και την καρδιά των πρωταγωνιστών. Είναι σαφές, άλλωστε, ότι η οργανική αποκάλυψη ενός κρυμμένου μυστικού ήταν ανέκαθεν, από τους παλιούς κυνηγούς χειρογράφων έως τους σημερινούς εραστές της ανάγνωσης, η πιο μεστή έκφραση ενός αιώνιου έρωτα που μοιάζει να αποκτά τα ρομαντικά χαρακτηριστικά, τα οποία χρησιμοποιεί με ευφύετο τρόπο η συγγραφέας για να ορίσει την αναγνωστική διαδικασία και τη σχέση του ερευνητή με το κείμενο, κλείνοντας το μάτι όχι μόνο στους ανυποψίαστους αναγνώστες, που θα βρουν το βιβλίο απολαυστικό, αλλά και στους καταρτισμένους θεωρητικούς που θα αντιληφθούν τα μεταμοντέρνα της τεχνάσματα. Ο τρόπος της παραπέμπει δε σαφέστατα στον Ουμπέρτο Έκο, στον οποίο η ίδια αναφέρεται, και στον ανάλογο τρόπο με τον οποίο εκείνος χρησιμοποίησε τη μεσαιωνική εποχή, αντί για τη βικτωριανή, για να στήσει ένα στιβαρό αστυνομικό μυθιστόρημα όπως το *Όνομα του Ρόδου*. Και είναι ωραίο να βλέπεις πολλούς Έλληνες αναγνώστες σήμερα να ανακαλύπτουν την *Εμμόνη* και να την αναδεικνύουν σε δικό τους αγαπημένο βιβλίο της χρονιάς.

ΕΙΣΙΖΑΜΠΕΘ ΦΟΝ ΑΡΝΙΜ, ΜΑΓΕΜΕΝΟΣ
ΑΠΡΙΑΛΗΣ
ΜΤΦ. ΠΑΛΜΥΡΑ ΙΣΜΥΡΙΔΟΥ, ΠΟΤΑΝΟΣ

Είναι, πραγματικά, να απορείς που στην Ελλάδα η Βρετανή Είλιζαμπεθ φον Άρνιμ με καταγωγή από την Αυστραλία παραμένει άγνωστη, έχοντας δώσει σπουδαία δείγματα γραφής – τα βιβλία της θεωρούνται πλέον κλασικά. Ούτε είναι τυχαίο ότι το εριωνικό της βλέμμα, η περιγραφική της δεινότητα και η κοσμοθεωρία έχουν πολλά κοινά με τη σπουδαία διηγηματογράφο Μάνοφιλιτ, με την οποία ήταν συγγενής. Θεωρείται, μάλιστα, μία από τις πρώτες φεμινίστριες στην Αγγλία και από αυτές που άνοιξαν τον δρόμο γράφοντας και δημοσιεύοντας διαρκώς στο τέλος του δέκατου ένατου αιώνα. Μετά τον θάνατο του άνδρα της είχε σχέση με τον H.G. Wells, ο οποίος υπήρξε θαυμαστής του έργου της. Τα βιβλία της διακρίνονται για την ωραιότητα των περιγραφών και εδώ σίγουρα σε πρώτη θέση βρίσκεται το μαγικό μεσοεπαικό τοπίο που γοητεύει τις τέσσερις ηρωίδες, οι οποίες παύρουν την απόφαση να κάνουν διακοπές στην Ιταλία –κάτι αδιανόητο για τη συντηρητική εκείνη εποχή!–, αφήνοντας πίσω τους το μουντό Λονδίνο. Η κυρία Γουίλκινς προσπαθεί να αφήσει πίσω της τη δυστυχισμένη ζωή της με τον δικηγόρο άνδρα της, όπως και η φαινομενικά θεοσεβούμενη Αρμπάθνοτ τον δικό της άνδρα, συγγραφέα ανόητων μπεστ σέλερ της εποχής. Οι δυο γυναίκες νοικιάζουν ένα μεσαιωνικό κάστρο όπου συναντούν μια αλαζόνα μεγαλοαστή και μια νεαρή γοητευτική αριστοκράτισσα που αγνοεί τους ωραίους νέους και χαιρέται να περνάει την ώρα της με τις υπόλοιπες κυρίες. Ένα απολύτως διασκεδαστικό, απολαυστικό και καλογραμμένο μυθιστόρημα που αποκαλύπτει πολλά για τα ήθη και τα στερεότυπα της εποχής, βάζοντας το λιθαράκι του στην ανατρεπτική γυναικεία γραφή που ακόμα και σήμερα δεν διαθέτει τη ρομαλέα τόλμη της Άρνιμ.

ΤΖΟΥΛΙΑΝ ΜΠΑΡΝΣ, ΕΙΣΙΖΑΜΠΕΘ ΦΙΝΤΣ
ΜΤΦ. ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΣΧΙΝΑ, ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

Σε ένα από τα πιο πολυσυζητημένα και προκλητικά βιβλία της χρονιάς, ο Τζούλιαν Μπαρнс καταφέρνει να μιλήσει για ένα από τα πιο καίρια θέματα της εποχής μας, τον θρησκευτικό φανατισμό, αλλά με τον δικό του μοναδικό τρόπο, περιπλέκοντας το μυθιστορηματικό με το πραγματικό, την προσωπικότητα και την πολιτική του Ιουλιανού, όπως μεταγράφηκαν στην πορεία των αιώνων από τον Τζον Μίλτον μέχρι τον Ερρίκο Ήβεν- όλα αυτά συμβαίνουν στα Ημερολόγια της Φιντς, τα οποία φέρνει στην επιφάνεια ένας πρώην μαθητής της. Ο ίδιος ο συγγραφέας έχει κατά καιρούς ασπαστεί τις απόψεις της πρωταγωνίστριας του Είλιζαμπεθ Φιντς για τη μισαλλοδοξία και τη μνησικακία που έχουν προκαλέσει κατά καιρούς οι θρησκείες, ειδικά οι μονοθεϊστικές, καθώς επιβλήθηκαν εξαρχής επιτάσσοντας το κνήγι των αρετικών. Κάπως έτσι άλλωστε ξεκινάει και το βιβλίο, μεταφέροντας τον αναγνώστη από τον σύγχρονο κόσμο σε αυτόν της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας, συγκεκριμένα στην Ιστορία του Ιουλιανού του Κλαύδιου, του λεγόμενου «Παραβάτη», του τελευταίου πανανιστή Ρωμαίου αυτοκράτορα, συγγραφέα του περίφημου *Μισοπύθωνα*, δίνοντάς μας πολλές πληροφορίες, όπως συνήθειες να κάνει ο Μπαρнс στα βιβλία του, για το ιστορικό παρελθόν, αναφερόμενος πάντα σε μας, στο παρόν και στο μέλλον.

LUCIA BERLIN, ΒΡΑΔΥ ΣΤΟΝ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟ
(ΑΚΟΜΑ ΛΙΓΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ)
ΜΤΦ. ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΣΧΙΝΑ, ΣΤΕΡΕΩΜΑ

«Το καλύτερο φυλαγμένο μυστικό», όπως έλεγαν για τη σπουδαία Αμερικανίδα συγγραφέα Λουσία Μπερλίν, η οποία αναγνωρίστηκε μετά θάνατον, με τον γιο της να υπογράφει στην παρούσα έκδοση ένα πανέμορφο κείμενο για την όμορφη, μαχητική μητέρα του που έζησε, όπως οι ηρωίδες της, φέροντας εντός της τον πόνο μιας ακυρωμένης ζωής, γράφοντας ωστόσο χωρίς μελοδραματισμούς, με την απλότητα και την ακρίβεια του Τσέχοφ, ο οποίος υπήρξε και η μόνιμη αναφορά της. Μεγαλώνοντας σε διαφορετικές περιοχές και με τον πόνο βαθιά κρυμμένο, όπως τα ορυκτά στα μεταλλωρυχεία όπου δούλευε ο πατέρας της, κατάφερε να μετατρέψει τις εμπειρίες της σε πρώτη ύλη για μια σειρά από διηγήματα που εμπνέονται τόσο από την τραχιά πραγματικότητα του αμερικανικού Νότου όσο και από την ψεύτικη μαγεία του Χόλιγουντ, από την οποία εμπνέεται και η ομώνυμη ιστορία που δίνει τον τίτλο στη συλλογή. Η ίδια, πάντως, η Μπερλίν, ως συγγραφέας, αφήνει να διεισδύσουν στην αφήγηση των εξαισίων «Μουσικών Κοσμηματοθηκών» εικόνες από τα διυλιστήρια, τη μουρίλα και τις ερμηκικές εκτάσεις που έζησε από κοντά, στο «Μια μέρα με καταχνιά» τζαζ ήχο από τη μουσική που έπαιζε ο άντρας της Μπάντι Μπερλίν, στο «Ιλίνθνο σπίτι με την τσίγκινη στέγη» μνήμες από το σχεδόν κατεστραμμένο σπίτι της γιαγιάς της στο Ελ Πιάσο, στη γοτθική ιστορία, όπως την αποκαλεί ειρωνικά, «Αντάντο» τα αμέτρητα διαβάσματά της από ρωσική λογοτεχνία έως την ποίηση των προτρεκτιβιστών, οι οποίοι άσκησαν μεγάλη επιρροή στο έργο της, στο «Σύζυγο» η αγάπη της για τους μοντερνιστές Αμερικανούς ζωγράφους, όπως οι Χάουαρντ Σλίτερ, Ρίτσορντ Ντιμπενκορν και Φραντς Κλάιν, στο «Όταν ανθίζουν οι κερασιές» τα αδιέξοδα μιας μοναχικής και σκληρά εργαζόμενης μητέρας, όπως την περιγράφει ο γιος της Μαρκ Μπερλίν στον πρόλογο του βιβλίου.

FICTION